

Živimo u vrijeme interneta i svakog nas trenutka sa svih strana obasipa mnoštvo informacija. U takvim okolnostima kao da nije moguće pronaći sigurno i jasno uporište i smjerokaz u vlastitom životu. To nerijetko tjeskobno osjećaju i odrasli, a mladi su često zbunjeni u svijetu koji postaje sve složeniji. Što učiniti u takvoj situaciji? Nekoliko poticaja i prijedloga pronaći ćete i na stranicama ovoga broja »Kateheze«.

Na prvim stranicama pronaći ćete razmišljanje o mogućnostima odgoja identiteta današnjih mladih, posebice u katoličkoj školi. Kao kršćani, uvjereni smo da je čovjek stvoren na sliku Božju i da može namjerno i razumski djelovati. Mladom čovjeku valja pomoći da postane sposoban slobodno i odgovorno odabrati u svome životu. Odgajatelji i učitelji nastoje mu pomoći da razvije zrelu svijest o samome sebi, njegujući relacijsku dimenziju i izgrađujući jedinstvo vlastite osobe u složenosti svoga postojanja. U složenom svijetu u kojemu živimo, mladog čovjeka treba postupno odgajati za smireno sučeljavanje s neizvjesnim situacijama. Za kršćane to ujedno znači njegovati nadu i vjeru u Boga te živjeti solidarni u dobru, istini i ljubavi.

U Crkvi je oduvijek bila živa svijest o važnosti odgojno-obrazovne djelatnosti. Stoga su se već u prvim stoljećima kršćanstva otvarale i posebne ustanove, škole, u kojima se odgajalo i obrazovalo za život. Crkveno je učiteljstvo uvijek isticalo pravo i dužnost roditelja na odabir religioznog, moralnog, fizičkog i građanskog odgoja svoje djece. Da bi se to moglo što bolje i potpunije ostvariti, i Crkva je osnivala škole i promicala odgojno-obrazovne djelatnosti, unatoč nerijetkim poteškoćama i problemima. U naše vrijeme važno je promicati međusobnu trpeljivost, razumijevanje i nastojanje oko zajedničkog dobra, pa i u okolnostima društveno-ekonomske nejednakosti i nepovoljnoga političkog ozračja. Ne bi međutim bilo dobro gledati samo na poteškoće i probleme. Kao vjernici pozvani smo gajiti optimizam i aktivno se zalagati za boljitak svakoga čovjeka. Na odgojno-obrazovnom području to, posebice kad je riječ o katoličkoj školi, uključuje promicanje osobe i aktivnu ulogu učenika te služenje društvu i crkvenoj zajednici. Poziv na promicanje određenih posebnosti u katoličkoj školi nije poticaj na izdvajanje i odvajanje, nego na gajenje izvornosti i, sukladno Evanđelju, na služenje poput kvasca kako bi i sveukupna djelatnost i postojanje katoličke škole bili poticaj i smjerokaz za boljitak i očovjčenje društva u kojemu živimo. Stoga isticanje specifičnosti odgojno-obrazovnog djelovanja katoličke škole može poslužiti i kao poziv svim vjernicima da u okviru svoje osobne odgojno-obrazovne djelatnosti – počevši od vlastite obitelji i okruženja u kojemu žive – upravo zahvaljujući svojoj vjeri, gaje takve međuljudske odnose koji će svima, a osobito najmlađima, omogućiti rast u ljudskosti i pronalaženju osobnoga životnog smisla.

Proširivši naše obzore, prisjećamo se kako je čovjek materijalno biće koje živi u prostoru i vremenu. Počnemo li izravnije razmišljati o značenju tih riječi, uočavamo kako imenica prostor ima različita značenja. Za mlade koji žive u globaliziranom svijetu oso-

bito je važan »prostor« kao mjesto za odmor i razonodu. Nastojanje odraslih da mladima u tom smislu pomognu nije uvijek uspješno i dobrodošlo. Uzrok može biti i nepoznavanje istinskih potreba mladih i njihove želje i potrebe da budu cijenjeni kao osobe koje mogu, žele i trebaju biti odgovorne. Želja mladih da budu odgovorni postoji u sveukupnoj ljudskoj zajednici. Kad je riječ o kršćanskoj zajednici, valja se zapitati kako izgrađivati mlade osobe i poticati njihov rast uz istodobno izgrađivanje i rast sveukupne crkvene zajednice. S time u vezi postavlja se i pitanje koliko je uputno (isključivo) izdvajanje prostora za mlade i odvajanje skupina mladih od ostalih, »odraslih« prostora i zajednica unutar župne zajednice. Boljem razumijevanju i pronalaženju rješenja pomoći će i odgovarajuća međugeneracijska kateheza i stvaranje takvih prostora za mlade koji će potpomagati uključivanje mladih u život i rad sveukupne crkvene zajednice.

Možda nije pretjerano ponovno se zapitati kakav je naš odnos prema mladima i koliko im stvarno pomažemo da se uključe u svijet odraslih. Preveliki zahtjevi, traženje od njih da ispune ovaj ili onaj uvjet, isključivo gledanje na to što mladi rade ili ne rade, nije najispravniji put. Bolje bi bilo prisjetiti se kako svaki čovjek u životu treba pokazati da ima i određenu *odgovornost*. Nažalost, u nekim situacijama prije je moguće govoriti o suprotnom ponašanju, tj. o *neodgovornosti*. Zanimljivo je da se i u najnovijim dokumentima i raspravama u Europskoj Uniji spominje odgovornost. Pritom se ističe kako je to zapravo vrлина, jedna od poželjnih i traženih kompetencija suvremenog Europljanina. Odgovornost ne nastaje sama od sebe, ne dolazi iznenada i niotkuda. I odgovornost, kao i tolike druge vrline i kompetencije, valja učiti. Često se govori i piše o neodgovornosti mladih. Time kao da se želi istaknuti i kao da se samo po sebi razumijeva kako su odrasli odgovorni. Ako je tako, jedino su mladi krivi zato što su neodgovorni! Razumni će ljudi ipak znati kako to baš nije tako jednostavno. Činjenice također potvrđuju da nije uvijek tako. Štoviše, valja se prisjetiti kako su upravo odrasli, svojim neodgovornim životom i ponašanjem, *loš primjer* mladima. Razni oblici neodgovornosti i svojevrsne (prikrivene) pokvarenosti odnosno dvoličnosti odraslih potiču mlade na neodgovornost. Umjesto neprestanog optuživanja mladih i ukazivanja na njihovu neodgovornost, bilo bi dobro bar ponekad poslušati i ono što o svemu tome kažu mladi. Tako ćemo otkriti kako mladi žele biti odgovorni, ali im treba iskrena pomoć i potpora odraslih. Stoga, umjesto pojednostavljenog crno-bijelog prikazivanja svijeta u kojemu su jedni (tj. odrasli) odgovorni, a drugi (tj. mladi) neodgovorni, valjalo bi potražiti nove puteve. Jedan od mogućih pokušaja jest da odrasli, naročito oni koji su na bilo koji način uključeni u odgoj mladih, zajedno s njima koračaju putem odgovornosti.

Svaki čovjek, pa tako i mlad, ima različite potrebe. Razmišljanje o sličnostima i razlikama između prijatelja i kolege, te o prostorima u kojima je moguće gajiti slobodu, ljubav, komunikaciju i poistovjećivanje, pomoći će nam da bolje razumijemo potrebu mladih za prijateljstvom i prijateljskim druženjem.

Trpljenje općenito, kao i patnja nedužna čovjeka, sastavni su dio našega života. Podsjećanje na biblijsku Knjigu o Jobu poziva nas na otkrivanje značenja biblijskog misterija patnje i na njezino vrednovanje u našoj svakidašnjici.

Nadolazeći školski praznici i ljetne vrućine prigoda su i za drugačiji pogled na našu svakodnevnicu. Neka vam sadržaj ovoga broja »Kateheze« bude u tom smislu dobar poticaj!

Urednik